

SOLIE

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:
Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.
Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:
pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

„Noi rămânem la matcă
și nu ne părăsim
partidul.“

Adunarea comitetului partidului național-tărănesc din jud. Hunedoara di Mihai Popovici f. ministru a fost proclamat cu unanimitate președinte al organizației noastre.

Duminecă în 18 l. c. la orele 3. d. m. a avut loc la Deva adunarea comitetului județean al partidului nostru sub președinția d-lui Dr. Iustin Pop vice-președintele partidului. Cu această ocaziune s'a manifestat încă odată cea mai deplină solidaritate pentru partidul Național-Tărănesc, pentru programul său și pentru marii săi conducători Ion Mihalache și Iuliu Maniu. S'a dovedit încă odată că partidul nu a suferit de pe urma rupturii provocate de dnii Vaida și Vlad și că poporul este strâns unit în jurul steagului nostru

Participanții :

La adunare au fost prezenți următorii membri ai comitetului județean: *Din plasa Deva:* Dr. Iustin Pop, Ardelean Dionisie, adv. Lazar Dănsorean, adv. Roman Iosif, prof. Haneș, Andrica V., Todor I., Oancea A., Andrei Grecu, Aron Munteanu, Petru Alexoiu, Ormindean Petru. *Din plasa Orăștie:* Protipop Valer Paveloniu, adv. Gheorghe Voişanu, profesor Samoilă Ciumaștu, Drăgan Nicolae, Lupuțiu Ioan, Bocos Nicolae, Preseclean Ioan, Pârvan Nicolae, Tomuța Iosif. *Din plasa Hațeg:*

Dr. Emil Șelariu, Dr. Leo Parasca, adv. Victor Savu, adv. Oct. Cosma, Păr. Marila Aurel, Păr. Medrea Octavian, Iliș Dionisie, Iubaș Leon, Socaciu Marianie, Mihălescu Aron, Buldor Barbu, Paulescu Solomon, Tomoiu Ioan, Băuțărean Ion, Wasserman Francisc. *Din plasa Baia de Criș:* adv. Gheorghe Șebeșan. *Din plasa Brad:* Dr. I. Gora Moldovanu, Dr. Cioffica Romulus, Dr. Cornel Impărat, Păr. Buglea Sabin, Păr. Boticiu Nicolae, Floruța Loghin, Tănase Onuțu, Tudor Nicolae, Bulz Simion, Vraciu Lazar. *Din plasa Găojiu:* Dr. Alex. Herlea, Isaie Dăian, Iosif Cranciova, Iosif Lucăciu, Buda Avram, I. Crăclun, Mica, Alexandru, Bădica Alexandru.

Din plasa Hunedoara: Dr. Gheorghe Dănilă, Dr. Ieronim Atirescu, adv. Ioan Albu, Păcurar Nicolae, Toma Petru, Bocan Petru, Toma Iordan, Vinca Nicolae, Dăneasă Gheorghe. *Din plasa Petroșeni:* Dr. Boeriu Emil. Băja Ioan, Muntoiu Ioan. *Din plasa Pui:* Dr. Tîrea Mihaiu, Clecan Petru, Păr. Maler Trăian, Păr. Saturn Izidor. *Din plasa Ilia-Dobra:* Iacob Iosif, Babeș Gheorghe, Nistor Adam.

După constatarea prezențelor și a faptului că membrii sunt în numărul statutar prevăzut, dl Dr. Iustin Pop deschide ședința ținând următorul discurs de deschidere:

Discursul de deschidere a dlui Dr. Iustin Pop.

Onorat Comitet Județean!

Suntem țara maladei scisiunilor politice, din care a rezultat un număr morbid de mare al partidelor politice. Dar concurența aceasta să nu ne supere, ea doar nici nu e concurență. Pentru un partid politic singurul criteriu al justificării existenței dar și al viabilității lui este, dacă s'a născut din pat legiuit sau nelegiuit. Iar patul legiuit al unui partid politic este, dacă el s'a născut din ceea ce în filosofia dreptului se numește: „*opinio necessitatis*”, adică dacă partidul a răsărit ca din pământ într'un mod natural, pentru că înțelepciunea lipsei, ce se manifesta în viața respectivului popor, l-a chemat la viață ca pe o necesitate inexorabilă.

Țineți la lumina acestui adevăr, care e o dogmă a filozofiei politice, unul câte unul toate partidele politice din țara noastră și ele toate vor cădea în examenul criteriului justificător de existența lor și va rămâne un singur partid, care va trece examenul cu un desăvârșit succes: acesta e partidul național-tărănesc.

Trei mari necesități au dat naștere acestui partid, chemându-l la viață.

Prima este aspectul sociologic, care ne dă ușor explicarea, pentru ce a răsărit în vechiul regat un curent țărănesc, care a dus apoi la formarea unui partid țărănesc sub conducerea aceluia, care l-a zămislit: dl Ion Mihalache. Tabloul, pe care ni-l înfățișa vechiul regat ca structură politică cu partidele așa zise „istorice” ale lui, cum și aspectul structurii sociale a lui, pe care însuși Ioan Brătianu cel bătrân a caracterizat-o, că e „cilindru pe opinci”. — era așa de sombru și chiar sinistru din punctul de vedere al condițiilor de dezvoltare, propășire și de viabilitate a țării românești, încât trebuia, să vină în virtutea legilor sociologice o forță superioară, care să distrugă tabloul întunecat și să deschidă viață pentru energiile oprimate și înăbușite ale unei clase puternice, care și prin ființa ei și prin rosturile ei și ca număr reprezenta neamul românesc de dincolo de Carpați și totuși era împilată de câțiva ciocoi ducând o viață de haloți, căci boierii și ciocoi aveau pământul și puterea, dar nu aveau inimă și suflet pentru bietul țăran. „*Vechiul naționalism burghez a fost un lucru de import*” —

a spus chiar acum de curând distinsul fruntaș al partidului nostru, d. profesor univ. Rădulescu-Motru în conferința sa ținută la Câmpulung la școala de îndrumare a tineretului partidului nostru și tot dsa continuă a spune: „*El afișa față de țărănime o atitudine filantropică, de asistență socială, neșvorată dintr-o convingere lăuntrică profundă, ci profesată ca un crez umanitarist de paradă*”. Ceea ce va să zică: țărănul nu avea în vechea Românie o situație de drept și o situație socială respectabilă, care să-l fi calificat ca pe un element alcătuitor de stat cu drepturi și libertăți cetățenești nu numai recunoscute în lege dar și puse în aplicare în realul vieții de stat și a societății. El era numai un miluit al celor tari și puternici, în mâna cărora era țara și statul, cari dacă voiau, îl miluiau, dacă nu, îl torturau.

Aci este meritul istoric și patriotic al tuturor aceluia, cari în frunte cu presidentul nostru, d. I. Mihalache, au știut, să prindă spirital vremii și să sintetizeze postulatele acestuia formând partidul țărănesc cu cea mai justificată existență a lui, care izvoră din necesitățile superioare ale viitorului țării românești.

A doua necesitate, care a dat ființă acestui partid, a fost, că trebuia un partid politic, care în mare deosebire de celelalte partide ale vechiului regat, să nu fie el, partidul, — scopul și țara să se confunde cu partidul, așa, cum a făcut aceasta partidul liberal și cel conservator, ci el, partidul, să fie numai mijlocul, instrumentul iar scopul să fie refacerea și regenerarea vieții de stat pe toate terenele producând așa o îndrumare și organizare a vieții publice, cum o cer aceleași comandamentele civilizației omenirii, dela care România nu se putea subtrage.

A treia necesitate a fost, că trebuia un partid nu subjugat unei familii, cum a fost și este partidul liberal, aservit dela început familiei brătienilor, care apoi prin forța mijloacelor utilizate, s'a transformat în o a doua dinastie în țară spre nefericirea acesteia, — ci ca el să fie un partid de masse cari și prin mărimea și prin importanța lor să reprezinte în bună parte colectivitatea.

Fie considerațiunea primei necesități, fie a celei de a doua și a treia, partidul național-român din Ardeal, care era identic cu neamul românesc de dincoace de Carpați, s'a resimțit de toate trei, de aci atracțiunea firească către partidul țărănesc din vechiul regat, ale cărui rosturi le-a înțeles dela primul început, chiar de acea el respingând oferte ademnitore, ce veniau dela partidul liberal, a urmat vocea înțelepciunii politice

și sugestia irezistibilă a instinctului politic, astfel a căutat contactul, prețuia apoi alianța cu partidul țărănesc iar din raporturile acestea intensificate tot mai mult, s'a produs fuziunea celor două partide.

Convingerea mea este, că în situația generală poliitică, ce exista și există și azi în țara noastră cu specificurile ei partidul național-român din Ardeal era determinat, să facă această fuziune și făcând-o, și-a împlinit destinul, ce i-s'a creat atunci, când Ardealul s'a unit cu vechiul regat, pentru că să se îplinească ceea ce trebuia, să vină odată: întregirea neamului, în care part. național-român să-și continue viețuirea într'o nouă formațiune politică, constituită din ființa lui originală prin trecerea pe cale de transfuziune a spiritului, caracterului și concepțiilor sale unei alte forțe politice de dincolo cu o ideologie similară.

Nici un partid politic al vechiului regat nu stătea așa de aproape de noi ca concepție și psihologie politică, decât partidul țărănesc al d-lui Mihalache. Acesta avea dragostea sinceră pentru țărănime. Tot așa și noi, partidul naț.-rom. Noi, domni din Ardeal, nu am știut, ce va să zică demagogia și derivatele ei. Noi am înțeles, să cultivăm țărănismul în adevărata accepție a iubirii de neam și cu dragostea de a ne achita datorințele morale față de cei, ce erau sau părinții sau bunicii sau strămoșii noștri. Noi dela început am cunoscut și recunoscut importanța țărănului ca element și factor constituiv al neamului și al colectivității noastre de dincoace și de dincolo de Carpați, chiar pentru acest motiv noi nicidecum nu l-am considerat inferior clasei noastre intelectuale, nici nu l-am privit ca pe un suferind, astupra căruia să exercităm doar îndurarea noastră benevolă de samariteni, — de aceea cea mai mare parte a luptelor noastre politice și culturale de sub regimul maghiar o formează eforturile grele și totuși perseverante pentru înălțarea culturală, economică și politică a țărănului nostru. Când la anul 1881. „Asoc. Tr. P. Lit. rom. și cult. Pop. român” a noastră a aranjat prima expoziție a ei la Sibiu, la cel mai de frunte loc a fost pusă o opincă, pe care era scris: „*Opinca e talpa țării!*” Aceasta a fost cea mai clasică, cea mai fidelă și cea mai simbolică exteriorizare a iubirii noastre sincere și devotate pentru țărănul nostru.

Întă, domnilor, cum s'a plămădit partidul național-tărănesc, azi cea mai formidabilă forță politică la noi și cu rezonanță și în alte țări. Am dat astfel ființă acelui partid, care a fost o adevărată plinire a vremii în viața de stat a noii Români, care este

chemat, să realizeze democrația română în sensul ei modern, singura panacee, care poate asigura existența statului român intra et extra muros.

El este opera celor doi mari cititori: Iuliu Maniu și Ion Mihalache, două mărimi, cari garantează, că acest partid va fi instrumentul politic pentru salvarea și înălțarea țării românești ajunsă la întregire.

Un lucru însă. Un partid politic activează și își împlinește misiunea prin membrii sei. Membrii deci trebuie, să muncească ca organele unui organism viu. Iar pentru ca să muncești cu spor, trebuie să ai devotament, inspirație, credință și zel către partid. Vă rog, să vă înzestrați cu acestea mijloace ale sufletului românesc mai ales, că avem din ce și pentru ce să ne inspirăm: azi avem deja gata noul program al partidului. O operă aceasta, rezultată din cele mai profunde și cele mai vaste studii asupra a tot, ce geniul omenesc a produs nou și modern în organizarea vieții statelor cu noile ei orientări, concepții, perfecționări și instituțiuni. E un îndreptar neîntrecut în deslegarea problemelor de stat, ce stau la suprafață și pe cari e ascunde viitorul în țara noastră!

Domnilor!

Una dintre ideile mari, pe care le preconizează programul nostru este: transformarea societăților fondate pe idealul individualist în societăți de tip social și solidarist din ce în ce mai pronunțat. O idee aceasta, pe care eu o consider ca de sineînțeles de a o introduce în programul partidului nostru. E în spiritul vremii ca o necesitate inexorabilă în evoluarea vieții omenesci, ca societatea adecă colectivitatea să-și asume tot mai multe drepturi și să intervină în tot mai multe ramuri de activitate, cari până acum aparțineau autonomiei de drept a individului. Individul poate trăi numai prin societate și numai societatea organizată în conformitate cu pretențiile timpului poate asigura fericirea indivizilor. Cum însă viața colectivității se complică în evoluarea ei prin sporirea numărului membrilor ei, prin cultivarea acestora și tendința de a dobândi mijloace cât mai proprii pentru o viață mai superioară și mai mult producătoare a fericirii lor, apoi prin devenirea ei tot mai complexă, este inevitabil, ca individul să fie străbătut de un spirit de jertfă, de renunțare în favorul colectivității pentru binele public, ceea ce va să zică morală evanghelică cu normele ei de altruism. Din acest motiv trebuie, să acceptăm fără murmur intervenționismul statului cu scopul de a raționaliza și limita excesele individualismului pe măsura necesităților naționale.

Idea societății solidariste se reper-

cutază și în concepția democrației. Programul nostru părește democrația individualistă, în stare de primare deja, care avea la bază individualismul cu libertățile lui atât de nelimitate, că ele atingeau interesele superioare ale colectivității și producea pulverizarea societății. Programul nou al nostru acceptă principiile democrației de grup rămânând însă credincios liniilor mari și definitive ale democrației propriu zise, — cum se spune în preambulul programului.

Domnilor!

Aceste idei constituie noi idealuri, cari tind la perfecționarea societății omenesci. Ele sunt răspântie, punct de întoarcere în evoluarea omenirii, cari tind la transformarea societății de ieri în cea de mâine pentru a încheia o epocă istorică și a deschide una nouă. Ușor a înțelege, propovăduirea, filtrarea și realizarea acestor idei reclamă o muncă gigantică. Și munca aceasta nu e numai de ordine fizică și intelectuală, ci mai ales de ordine sufletească. Trebuie să produci transformarea psihică a indivizilor, pentru ca renunțând și învingând ei obiceiurile seculare, cimentate la noi în o măsură și mai mare prin firea conservativă a poporului, ei să aibă perceptibilitatea noului suflu în organizarea vieții societății. Trecerea dela individualismul răsfățat în libertățile lui, la solidarismul social, care înseamnă abdicare la o bună parte din acele libertăți, cere temperarea egoismului și înălțarea cu punerea în funcțiune a unui alt factor al progresării omenesci: altruismul, care nunumai că face educația conștiinței asupra solidarității sociale, ci e și punerea în aplicare a acestui sentiment de înățișe divină. Acesta e procesul de a crea și de a se adopta o nouă mentalitate, ceea ce nu se poate întâmpla dela o zi la alta, dar nici nu este imposibilă realizarea ei.

Transformarea aceasta sufletească e o operă irealizabilă fără intervenția spiritului creștin cu etica și morală lui creștină. Iubirea de Dumnezeu ne apropie de acesta și ni-l face părinte bun al tuturor iar pe noi copii lui. Iubirea de aproapele ne face frați unul cu altul. Aceste două iubiri sunt cele două puteri, cari vor săvârși munca superbă pentru crearea societății viitoare, căci civilizația omenirii nu se poate dispensa de morală creștină, singura, care duce spre perfecționare înălțând pe om spre Dumnezeu.

Suntem în apogeul dorului de muncă națională și patriotică, pe care ni-o impune atât de imperativ îngrozitor situația, în care se găsește țara noastră pe toate liniile vieții de stat. La această muncă vă invit. Sus inimile!

Declar din partea comit. nostru județan deschisă.

Alegere dlui Mihai Popoviciu.

După terminarea discursului care a fost viu și îndelungat aplaudat dl Dr. Iustin Pop arată că demnitatea de președinte a organizației noastre județene a devenit vacantă. Pentru complectarea acestei demnități propune pe dl Mihai Popoviciu f. ministru și președintele organizației noastre provinciale din Ardeal și Banat. Adunarea în unanimitate proclamă prin aclamație și urale de președinte al organizației noastre județene pe dl Mihai Popoviciu f. ministru.

Dl adv. Lazar Dăngoreanu secretarul general al organizației prezintă adunării raportul asupra situației membrilor comitetului județean cari au încălcat disciplina de partid.

Excluderile din partid:

Se ia la cunoștință că dnii Dr. Aurel Vlad și Const. Angelescu în urma solidarizării lor cu politica dlui Vaida, și-au pierdut calitatea de membri ai partidului nostru fiind excluși de către centrul partidului.

Se mai declară excluși din partid dnii: Dr. Câmpian Șimion, Bordus

Cornel, Avrem Titus, Ing. Aurel Vernichescu, Păr. Gheorghe Copos, Păr. Adam Basarab, Păr. Dr. Aurel Băciu, Băluțiu Ivan, Dr. Boros Victor, Mihăilă Cornel, Păr. Ioan Ioachim, Păr. Brău, Jula Gheorghe, Dr. Iosif Indieg, Crețu Vasile, Păr. Lula Petru, Smântână Gheorghe, Zbegan Teodose.

Se consideră că și-au pierdut calitatea de membri ai partidului sau demisionați dnii: Popa Ioan Beriu, Branga Nițu, Tintea Nicolae, Dima Ioan, Prof. Ioan Nicui,

Deasemenea se consideră demisionat dl Dr. Zeno Draia relativ la situația căruia se hotărăște că deși demisionat numai din organizația județeană a partidului nostru totuși i-se aplică disp. art. 51 a Statutului pierzându-și calitatea de membru al partidului național-țărănesc. Prin neîndeplinirea punctuală a obligațiilor în ce privește respectul disciplinei de partid și prin șovăire în atitudinea Domniei Sale de a se manifesta cu țără morală civică de membru a partidului nostru, dovedind o dupli-

citate inadmisibilă în întreagă atitudinea Domniei Sale în cursul frământărilor produse de ruptura Vaidistă. —

Cooptările și complectarea comitetului.

După ce se procedează la cooptările noilor membrii în comitetul județean așa precum se vede din lista participanților.

La propunerea dlui Dr. Ieronim Atirescu se complectează biroul cu 2 vicepreședinți în persoana dlor Dr. Emil Șelariu și Dr. Mihai Tirea iar la propunerea dlui Dr. Gheorghe Voigșan se complectează biroul prin alegerea de casier a dlui pretopop Valer Paveloni.

Se stabilește în principiu formația delegației permanente care se compune din toți președinții organizațiilor de plasă iar acolo unde președintele face parte din birou plasa va delega un reprezentant în delegația permanentă.

Se procedează apoi la confirmarea noilor membrii în organizația noastră județeană și anume a d-lor, Dr. Cornel Veljeanu adv. București, Ing. Vasile Sălăgean Deva, Andrei Baliț Deva, Miron Trușă Băița, Abeino Silvaș Deva, Suba Alexe Brâsnic, Inv. Zinca Nicolae Geogiu, Inv. Rusu Ioan Geogiu, A. Ciap Orăștie, I. Otinger Deva.

Fiind timpul înaintat se intervine în ordine de zi în sensul că punctele 8—9 și 10 să se amâne discuțiunea și să se rezolve de către delegația permanentă în proxima ședință.

La sfârșitul ședinței Dl Dr. Emil Șelariu în numele său și al dlui Dr. Mihai Tirea mulțumește adunării pentru încrederea cu care i-a onorat prin alegerea lor în locurile de vicepreședinți ai organizației noastre județene, — și arată că în fața situației speciale în care se găsește organizația județului nostru noi avem nevoie de o muncă și-un devotament îndoit, pentru a asigura izbânda cauzei noastre, și că Dumnealor își depun întreagă sâmbăta și întreg devotamentul lor pentru asigurarea prosperității noastre politice.

Dl Secretar general L. Dăngoreanu face apel la toți membrii comitetului să noteze și să semnaleze secretariatului de pe acuma ori ce abatere și orice abuz a organelor de stat sau a politicianismului ticăloșit pentru a putea fi puși cu toții la locul lor în caz că vom veni la putere.

La ora 6 seara Dl Dr. Iustin Pop ridică ședința mulțumind celor cari au participat, pentru osteneală și pentru frumoasa manifestație de solidaritate și dragoste față de partidul nostru.

Rep.

grija școlii.

Învățătorii și politica

Cetitorii și prietenii ziarului nostru au luat cunoștință, desigur, de cele scrise în această rubrică, — în numerile 12 și 13 din luna Iulie a. c.

Atât articolul D-lui L. Dăngoreanu secretarul general al organizației noastre județene, cât și al D-lui Alexiu David, colegul nostru ales președinte al secției profesionale de studii al învățătorilor din partidul nostru, — sunt deopotrivă de sincer convingătoare și expunerea subiectului ce au tratat este înfățișat în mod cu totul obiectiv. — Deaceia socotesc de prisos a insista asupra drepturilor sau mai bine zis, chiar a obligațiilor învățătorilor de a face politică. Și colegii cari se îndoiesc de obiectivitatea cu care au fost inserate în această rubrică articolele amintite mai sus, — nu au decât să citească ultimele numere ale ziarului „Curentul”, cu „Pagina Învățătorului”, unde găsim expus într-o lumină desăvârșită obiectivă și logic înfățișat de către președintele Asoc. Gen. a Inv. din România Dl D. V. Toni, în articolele „Învățătorii și politica”, — datorită lor de a face politică, foloasele aduse școlii de colegii politicieni și ce orientare politică să-și croiască învățătorii!

Dacă ar mai fi ceva de adăugat la aceasta este faptul constatat că la noi în Ardeal învățătorii în general sunt mai depărtați de luptele politice de partide. poate datorită opreliștilor vremurilor de asuprire a dominațiunii streine, care a înăbușit o manifestare mai accentuată în domeniul politic al lor, — poate și alte motive, fapt este că între atitudinea politică a învățătorilor din Ardeal și cei din Vechiul-Regat, este o deosebire vădită. — În Vechiul Regat mișcarea politică a „țărănismului” se sprijină în primul rând pe învățători. — Manifestarea lor politică pe față, cu curaj și demnitate a adus mari servicii înzâmbării „țărănismului” și mai ales politica culturală a ajutat în mare parte desleptarea conștiinței de clasă socială, a țărănimii române în mijlocul căreia trăiesc. — Deaceia nu este nici o mirare pentru cei ce vor vizita Vechiul Regat, în turneu politic, să constate că majoritatea învățătorimii din Vechiul Regat și chiar din unele teritorii alipite (Dobrogea și Basarabia) s'au înrolat în politica „țărănismului”, ală-

țarea de marele lor înaintaș și coleg Dl I. Mihalache. — Învățătorii nici nu se puteau înrola în alte partide. Ei sunt reprezentanții cei mai firești ai țărănimii, din care s'au ridicat și în mijlocul căreia trăiesc și ei nu pot face altă politică, decât aceea a „țărănismului”. — Orice altă manifestație a lor, în partide politice reprezentate a unor clase aristocrato-capitaliste (partidul liberal) sau în partidele mici născute din ambiții personale și nebăgate pe nici o clasă socială a acestei țări, — este o greșală cu consecințele ei firești, că luptă nu pentru desrobirea economică și culturală a marelui clasă sociale a majorității de 80% țărani ai țării noastre, ci în contra ridicării acestei țărănimii la nivelul proiectat în noul program al partidului național-țărănesc.

Și dacă nici azi noi învățătorii ardeleni, nu vom face ca colegii noștri din V.-Regat, să-ne punem în serviciul țărănimii, în care să desleptăm conștiința de sine că formază cea mai puternică și mai mare clasă socială a acestei țări și că deci desrobirea ei din haosul, întunerecul și sărăcia de azi”, se impune cât mai curând, — vom regreta adânc aceasta.

Politica nu trebuie să fie monopolizată numai pentru avocați, cum a fost în bună parte în Ardeal. — Deaceia constituirea secției noastre profesionale, vrea să dea puțință de intrare în viața politică, colegilor învățători.

Adeziunile colegilor se vor trimite direct D-lui secretar general Dăngoreanu Lazăr avocat Deva. — pentru sfârșitul lunei Sept. vom convoca la Deva, pe toți acești colegi, spre a face în mod formal constituirea acestui cerc de studii. — La această constituire vom avea plăcerea să avem în mijlocul nostru, — așa după cum mi-s'a promis personal la Cămpulung, — fie pe Dl Ion Mihalache fie pe Dl Prof. univ. I. C. Petrescu fost învățător și fost secretar general al Ministerului Instrucțiunii.

Domniile lor vor expune aci toată politica culturală și școlară a noii „stat țărănesc”, — ce-și croiește zi de zi cu mai mare avânt, — drum spre înfăptuire.

I. Demea.

Pădurile Bouțarului de sus și liberalii

Când au primit liberalii puterea în 1933, mirii politici din Hațeg s'au năpustit asupra naivilor plugari din Bouțariul-de-sus, oferindu-se că le vând pădurile posesoriatului. Oamenii voiau să vândă numai o parte de pădure: circa 280 Ha. Zeloșii liberali dela Hațeg, în frunte cu deputatul Nasta, i-au convins să vândă o întindere mai mare: de circa 600 Ha. Fiind mai mare întinderea e mai ridicat și prețul și e mai mare și valoarea afacerii. S'au căznit doi ani acești politicieni, ca să ducă la bun sfârșit afacerea. Dar, fiindcă erau dintre minoror gentium politici, n'au putut realiza ceva pozitiv. Ceva însă tot au realizat: au băgat în mari cheltuieli pe un anume Biro, care a finanțat întreprinderea și au făcut cunoscută această chestiune într'un cerc mai larg.

Această afacere în primul rând nenorocește pe țărani din Bouțariul de sus, pentru că îi despoaie de o avere însemnată pe un preț aproape bagatel, când vedem că stăm în pradu unei devalorizări a banului, care va ajunge să fie mai fără preț, ca pe vremea anilor, 1923—1928. Ca să se vadă, că ce formidabilă pagubă sufer băuțării prin această afacere este destul să amintesc, că în 1923 ei au vândut o pădure de 250 Ha. cu lei 11.000.000 iar acum

o întindere îndoită: 600 Ha, se vinde cu 3.000.000 lei.

Să se știe însă pe această cale, că partidul național-țărănesc nu va lăsa ca această afacere să se desăvârșească! Ori cât ar fi de grăbiți cei interesați, oricâtă pricepere și atențiune ar depune în desăvârșirea formelor, vom găsi, cu ușurință, motivele, ca să anulăm această afacere.

Dar din această afacere mai rămân păgubiți și deputatul Nasta cu ortacul său Biro. Le-a fost înșelată de sub nas afacerea. Cum va medita Nasta, transfugul politic, asupra adevărilor dinamice a politicei liberale și cu câtă suspinare va constata, că lor li-s'a conces explotarea posibilităților mici numai, iar cele mari, cele grase, sunt de rezortul grangurilor dela București, cari conduc treburile mari ale politice din județul nostru. Bietul Nasta! Abia acum la sfârșit de regim experiență, că lui i-s'a îngăduit să pescuiască în județ numai boeți (pescuți).

Cât privește rolul coadelor de topor locale în această afacere, precum și proporțiile imensei pagube se rezultă pentru comuna politică și economică Băuțariul-de-sus din această afacere, — vom reveni. Asemenea vom reveni și asupra absenței dela datorie a organelor cooperativei dela București și alte locuri.

Verax.

Armata română, în serviciul streinilor?

Intrebăm onoratul Minister de Armată dacă are cunoștință că soldații ai Regimentului 4 Grăniceri din Deva, — au lucrat săptămâni întregi în hotarul comunei Șoimuș, la secerarea grâului marelui proprietar-capitalist contele maghiar Horvat Toldy? — Mai mult, în ziua de 4 August, — Duminecă, în zi de sărbătoare în timp ce lumea mergea la biserică, soldații români treceau grâul marelui proprietar ungar. — Că guvernarea liberală sprijinește marii proprietari și capitaliști pe care să reazămă, știm prea bine, — Dar ca în ziua de azi, când apărarea țării, cere pregătiri militare serioase, soldații români să fie cedați iobagi marilor proprietari, în loc ca acești soldați să beneficieze și ei de concediile de vară, pentru a ajuta acasă la munca de câmp a ne-căjiților lor părinți „țărani”, — săraci, — nu înțelegem.

Deaceia răspunsul ministerului de Armată sau a celor vizați nu poate întârzi. Să se vadă cu ce preț și

din ce considerente s'au făcut această învoială între reprezentanții armatei și un proprietar.

Aceasta pentru a se pune capăt unor bănueli, ce pot să se facă, dacă nu cumva, aci este vorba de o afacere. Și facă de ceva. — Din Duminecă aceasta când au lucrat soldații români, s'a creat un obicei bazat pe acest precedent; — marii proprietari din Șoimuș — Imets Iréna și Mesko Atadar lucrează Duminecă, fie la munca câmpului, fie la cărușii cu căruțele.

Și nu am vrea să continue această lipsă de respect a acestor mari proprietari și față de Dumnezeu că-i față de statul român și legile lui nu-l au, din moment ce nu-i respectă legea repausului Duminecal.

Așteptăm răspunsul celor în drept spre a nu mai reveni cu această chestiune pe care o considerăm o dublă rușine; atât națională cât și morală.

Țăranul Român.

Ce-a pățit D-rul Vlad la Balșa

În gazeta caraghioasă a dlui Vlad se scrie că la Balșa ar fi ținut Duminecă în 18 l. c. o adunare a celor cu numărul la care-au participat peste 1000 persoane. — Pentru că să nu lăsăm publicul în credința falsă că au venit la adunare atâta lume trebuie să arătăm că dlul comunei vecine n'au fost afară de 2 curioși din Valea-lepii cari se găseau întâmplător în Balșa.

Îndată după ce s'a început adunarea chiar primarul comunei l'a întrerupt pe doctorul Vlad cu cuvintele „Da ce tot vrei dela noi. că de 30 de ani numai cu vorba ne porți, dar de făcut încă n'ai făcut nimic”. Deasemenea l'au întrebat pe Indrieș că cei cu drumul care le-a promis că-l face, — Nici el însă n'a putut să răspundă ni-

mic la aceasta. — Poporul însă când au atacat partidul nostru a început să vocifereze strigând Trăiască Iuliu Maniu și Ion Mihalache și atunci văzându-se constrâns și Indrieș a strigat „Trăiască dară Iuliu Maniu dacă așa vreți”. — A văzut săracul că n'are încotro!

Vlad la aceasta s'a enervat, — căci așa-i metoda lui, când nu-i place ceva se enervează, — și a plecat. — Întregă comuna a început să fluere după ei și să-i huiduiască așa cum se fluera după javrele cele mai rele.

Așa s'a petrecut la Balșa și este bine să se știe și să se pună la punct lucrurile în adevărata lor lumină spre a nu se lăsa oamenii amăgiți de minciunile unora.

Adunarea comitetului plasei Geoagiu

Răspuns pentru „Solia Dreptății” care susține că adunarea n'a reușit din lipsă de participanți.

Duminică în 11 August 1935 a avut loc în Geoagiul-de-jos adunarea comitetului partidului național-țărănesc din plasa Geoagiu. — Cu ocaziunea aceasta a participat câteva sute de persoane din Geoagiu și jur. Deasemenea au participat mai mulți delegați din comunele plasei Geoagiu.

Astfel s'a remarcat prezența următorilor fruntași din plasa Geoagiu: — cari au fost prezenți ca delegați; ca membri în comitetele partidului nostru și participanți din sectorul Geoagiu: Ioan Mermezean, Roșu Simion, Dăic Iosif, Timofte Stoica, I. Lăpădatu, Iosif Mihăilă, Bătrâna Iosif, Romoșan Lazar, Borza Ioan, Ciorogariu Iosif, I. Oancea, Nicola Ferdeșu, Indrieș Ferdeșu, Ioan Ferdeșu, etc. etc. Isaia Dăian președintele organizației din comuna Gelmar și membri în comitetul județean al partidului nostru, — Bozeșianu Simion, Carica Candin, Necșa Iosif, Romcea Nicolae, Cârneanu Viorel, Albu Ioan Cranciova Iosif, Dăian Stoica, Bozeșianu Luca, Cărăbuș Mihăilă, Carica Aurel, Căliman Constantin, Pârvan Manase lui Nicolae, Albu Iosif, Carica Iosif, Romoșan Ioan, — Din sectorul Aurel Vlaicu: Cranciova Iosif membru în comitetul județean al partidului nostru, Borza Mihăilă, Bota Aurel, Mariș Valer etc. Din sectorul Băcșia: Barbu Ioan, Muntoiu Eftimie, Stanciu Ioan etc. Din sectorul Mermezeu: Stoica Avram, Zăpădie Vasile Borza Avram, Stoica Iosif. Din sectorul Folt: Iosif Lucaci membru în comitetul județean al partidului Buda Avram, președintele organizației din Folt și membru în comitetul județean, Adam Solomon, Pasc Petru Săbău Avram, Adam Nicolae, Căndea Petru, președintele org. din comuna Boiu, Lucaci Solomon, Indrieș Ioan, Ioan Budoiu Deleanu, etc. etc. Din sectorul Renghet: Filimonescu Romulus președintele org. din comuna Renghet, Jurca Adam, Abrudean Luca, Stoica Savu. din comuna Mada I. Cazan etc. etc.

Deasemenea au participat și următorii delegați din plasa Orăștie ca oaspeți:

Din Orăștie: Protopop Valer Paveloniu f. deputat, Samoilă Ciomașiu profesor, Ioan Presecan, Ioan Crăciun, Nicolae Pârvan, Gheorghe Călean, Din Orăștioara de jos: Dănceriu Sabin, Crișan Avram, Dăncan Sabin, Ploscariu Ilie, Cîmporse Petru, Popesc Dumitru. Din Dâncul-mare: Căndroiu Apostol, Buta Nicolae, Tibesc Savu, Cârdea Ioan, Ocolșan Ioan, Bran Dheorghe, Din Dâncul mic: Iancu Lazar, Vințan

Ionel, Iancu Nicolae, Rădulescu Ion. Din Măgura: Muntean Ion, Josan Ion, Muntean Ion I. Nicolae, Crișan Petru. Din sectorul Cugir: Ion Lupuțiu, președintele organizației din Cugir și membru în comitetul județean. Samollescu Ion președintele org. din comuna Vinerea Danclu Petru, v.-președinte, Simedru Petru, Crăciun Cugerean, Herlea Iosif, Cugerean Ion, Herlea Adam. Din Pișchinți: Aurel Constantin președintele org. din Pișchinți, Victor Urțescu. Din Romoșel: Zaharie Petru președintele org. din Romoșel. Cătanclu Petru, Dubleşu Ilie, Scol Iosif, Socsil Aurel, Dubleş Ioan, etc. etc.

Adunarea a fost deschisă de dl Dr. Alex. Herlea președintele organizației partidului nostru din plasa Geoagiu, după care au luat cuvântul dnii Ioan Lupuțiu președintele nostru din Cugir, Samoilă Ciomașiu profesor la liceul din Orăștie, protopop Valer Paveloniu fost deputat, președintele organizației din plasa Orăștie cari în frumoase și documentate cuvântări au lămurit asistența asupra chestiunilor politice actuale, — seria cuvântărilor a încheiat-o dl Dr. Alex. Herlea care după aceea adunarea a luat sfârșit în cea mai perfectă liniște și mulțumire sufletească a celor prezenți.

Ținem din acest prilej să arătăm că s'au prezentat la Geoagiu mai mulți delegați din comunele din valea Bozeșului pe cari însă Dr. Iosif Indrieș șeful din Geoagiu a celor cu numărul lui Vaida și Vlad, le-a ținut calea și ca să nu poată ajunge la adunarea noastră și să nu ne poată auzi cuvântul i-a băgat în pivniță la el și le-a dat să beie. — Oamenii însă curioși că Indrieș de ce i-a oprit să ne audă cuvântările a 2-a zi au venit să ne roage să le spunem că despre ce am vorbit acolo.

Când au auzit că de ce s'a despărțit Vlad de Maniu au spus că de-acii în colo n'o să mai aibe ce căuta Dr. Vlad printre ei.

Deasemenea ne-au spus mulți fruntași din Geoagiu că în prețioasa adunării noastre Dr. Indrieș s'a dus din casă în casă la partizanii noștri și i-a rugat să nu participe la adunare. Totuși însă va putea vedea din lista alăturată dl Indrieș că acele persoane înainte de toate în la partid și dnii Maniu și Mihalache astfel că nu le-a pasat de rugăciunea dlui Indrieș care-i pe-o mână cu Vlad și cu Vaida și cu aceia cari sunt lingușitorii celor de sus.

Incheierea Cursurilor Secretarilor generali județeni ai tineretului Național-Țărănesc din întreaga țară.

Aceasta s'a ținut în 14 Aug. după masă în localul clubului Partidului Câmpulung. — Cu această ocazie au făcut însemnate declarații politice dl Ion Mihalache și dl Virgil Madgearu. — Cursurile ținute aci între 1—15 August au avut un dublu caracter: teoretic-doctrinar și practic-demonstrativ. — Au înfățișat doctrinele politice a tuturor partidelor și curentelor, precum și studiul asupra principiilor noului program al partidului, cei mai de seamă profesori universitari, membri ai partidului. — Excursiunile și vizitele făcute în județul Muscel, — au avut darul de a iniția și arăta înfăptuirii ale „statului țărănesc”. — Ceiace s'a văzut la Topoloveni, satul Dlui Mihalache și la Dobrești, realizări realizări în domeniul „statului țărănesc”, făcute de dl Mihalache, înainte de războiu, — este tot ce putea pleda mai convin-

gător în a urma cu sfințenie politica acestui mare bărbat de stat al viitorului apropiat. — Cursurile au fost conduse de dl Ion Mihalache, dl prof. univ. M. C. Petrescu secretarul general pe întreaga țară și dl prof. univ. V. Jinga-Cluj secretarul general regional al Ardealului, pentru tineretul național-țărănesc.

Organizația noastră județeană a fost reprezentată prin Dl I. Demea Inv. dir. în Șoimuș și I. Roman, avocat în Deva. — În urma absolvirii acestor cursuri de îndrumare pentru organizarea tineretului, D-lor au fost numiți de Dl Ion Mihalache, — ca secretari generali județeni ai tineretului național-țărănesc al județului nostru. — După primirea instrucțiunilor suplimentare ale Centrului, D-lor vor începe organizarea tineretului din acest județ.

I. S.

ȘTIRI

Căsătorie. Duminecă în 18 August 1935 a avut loc în biserica ort. din Cluj celebrarea căsătoriei religioase a dlui Dr. Victor Junga prof. univ. și distinsul secretar general al tinerețului național-tărănesc din Ardeal, cu doamna Cita Onișor fiica fostului prof. univ. Victor Onișor din Cluj — Transmitem pe această cale tinerei perechi cele mai depline urări de fericire.

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna Dnei Volumia Martin fiica dlui Dumitru Martin cu Dl Paramont Lupșan șef de serviciu la Prefectura județului Hunedoara, care s'a celebrat în cerc strict familiar.

Transmitem pe această cale cele mai sincere felicitări.

Loc deschis: În urma articolului apărut la 8 VIII a c. în contra subsemnatului în gazeta „Solia Dreptății” și scâlit de Dr. Eugen Muntean, anunțăm că m'am adresat justiției în această cauză acționând atât pe autor cât și girantul responsabil al gazetei, — Dr. Ludovic Goica.

Deces. Anunțăm cu durere înțetarea din viață a D-nei Maria Budoiu soția d-lui Constantin Budoiu proprietarul gazetei „Noutatea” din Orăștie. Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Marți 30 August 1935 pe lângă participarea tuturor celor cari au cunoscut-o și au stimat-o. Transmitem pe această cale îndurratei familii cele mai sincere condoleanțe.

Cursurile școlare încep în ziua de 16 Septembrie. Corigențele se vor ține în primele zile ale lunii Septembrie, după care urmează examenele particulare și apoi examenele de capacitate (pentru clasa V-a) cum și examenele de admitere în clasele I-a liceu.

Aviația românească face frumoase progrese. În zilele acestea căpitanul Popișteanu și locotinentul Papană vor face un sbor pe distanța București-Tokio, trecând peste Siberia. Se spune, că acest sbor va fi cel mai îndrăzneț, dintre toate sborurile pe cari le-a făcut aviația românească.

Banditul Coroiu a fugit din închisoare. Temutul bandit Coroiu a reușit, cu ajutorul unui paznic, să fugă din închisoarea dela Botoșani. După 3 zile s'a prezentat la avocatul său și împreună cu acesta s'a predat poliției. Să vede că banditul Coroiu se predă când vrea și fuge din închisoare când vrea.

În timpul nenorocirilor se dovedesc sufletele mari. Un slujbaș bucureștean dela „Astra Română” pe nume Ioan Pârveu, își petrecea concediul împreună cu nevastă-sa la Constanța. Zilele trecute s'au urcat pe o înălțime dela marginea mării Alci bărbatului i s'a făcut rău, a amețit și a căzut, de acolo de sus, în mare. Nevastă-sa a sărit după el și a reușit să-l țină până ce niște pescari l-au scos pe amândoi la fărâ. Bărbatul e rănit greu încât nu sunt nădejdi că va scăpa cu viață. Curajoasa lui soție încă e rănită, nu însă așa de greu. Pe lângă nenorocirea ce a încercat-o, are cel puțin bucuria că și-a îndeplinit cu prisosință datoria de soție.

Catolicii din Germania luptă contra hitlerismului. Conferința episcopilor de la Fulda, s'a deschis în ziua de 19 August, sub președinția episcopului Bertram. Episcopul Bertram a avut zilele acestea întrevederi cu episcopul Pressing și Bertram, cari au fost la Roma unde au pregătit o conferință a episcopilor germani cu reprezentanții Vaticanului. Conferința dela Fulda va dura până la 24 August. La această con-

ferință se vor face sforțări pentru fixarea unui program de luptă contra hitlerismului.

Iată deci dle Vlad că oamenii „drepți” dtale sunt în contra bisericii și nici decum noi.

Dela Direcțiunea liceului „Aurel Vlaicu” din Orăștie. Examenele de admitere în clasa I-a de liceu, corigență, diferență, și particulare încep în ziua de 2 Septembrie la orele 8 dimineața. Examenele de admitere în clasa V-a în ziua de 7 Sept.

Inscrierile în liceu se fac pe baza unei cereri timbrate legal și înaintate Direcțiunii Liceului până incl. 25 August a. c.

Corigenții și particularii prezintă cererea de înscriere după încheierea situațiunii examenului din sesiunea Sept. Elevii noi vor prezenta odată cu cererea de înscriere și Certificatul ultimei clase absolvite pre-cum și toate actele cerute de Regulament.

Inscrierile în internat se fac până la data de 15 August incl. în baza unei cereri timbrate legal (separat de cea de înscriere în liceu).

Peste această dată nu se mai fac înscrieri în internat. Cererile pentru scutire de taxa de frecvență și bursă se depun odată cu cererea de înscriere în internat, însoțite de un act de paupertate și un extras familiar.

Pentru elevii de clasa VII și VIII noi veniți, cu media 7—10 sunt câte 5 burse disponibile.

Orăștie, 31 Iulie 1935.

prof. Aron Demian.
Dir. lic. „A. Vlaicu” Orăștie

Dela Cercul de Recrutare. Se aduce la cunoștința tinerilor cari nu au cerut însumarea cu termen redus cu ocazia operațiunilor de recrutare din acest an, ca până la 25 Octombrie 1935, trebuie să depună sau să trimită recomandat la Cercul de Recrutare: a) O petiție timbrată prin care se cere însumarea cu termen redus; b) Certificatul sau diploma de absolvirea școlii. — Aceste acte vor fi depuse numai la Cercul de Recrutare respectiv. Cele ce vor fi trimise sau depuse la Minister, nu vor fi luate în considerare. Cei ce nu cer această însumare până la 25 Octombrie, sau cerând-o, nu depun și certificatul școlar, pierd dreptul la termen redus și vor fi încorporați pe întreg termenul de serviciu al armei pentru care a fost recrutat (art. 70 din Legea Recrutării).

Se va încerca refacerea „Frontului românesc”! Dl dr. Vaida a declarat unui fruntaș valahist că d-sa nu se va împăca cu d. Iuliu Maniu atâta vreme cât acesta va rămâne credincios politicii actuale a partidului național-tărănesc. Din convorbirea pe care a avut-o cu d. Vaida, fruntașul valahist a rămas cu impresia că d. Vaida, care actualmente își scrie memoriile, va încerca o refacere a „Frontului românesc” dar că această încercare, după însăși părerea intimă a d-lui Vaida, nu va avea nici un sorț de izbândă.

S'a increzut în vrăjitoare. Fata Carolina Stana din comuna Soreni, jud. Romaniți iubea foc pe un tânăr din comună. Și-a făcut fata și haine de mireasă, cu bani mulți, golind binișor hambarul părinților. Se vede însă că tânărul nu se prea topea de dorul fetei, și atunci ce s'a găudit ea? S'a dus la Vârvara Ioana, vrăjitoarea satului, să facă farmece tânărului ca s'o îndrăgească. Vrăjitoarea a purtat-o cu vorba câteva săptămâni, l-a scos din casă faină, slănină și bani. La urmă i-a cerut hainele de mireasă ca să vrăjiască pe ele căci se prinde

mai bine. A plecat apoi din sat și nu-i c'ip să se mai întoarcă. Feciorul nu vine în pește. Hainele de mireasă le-o fi vândut țiganka cine știe prin ce târguri, iar fata umblă acum rușinată pe la oamenii legii, doar vor pune mâna pe Vârvara.

Un aeroplan sovietic coboară pe pământ românesc. În seara de 23 Iulie, un avion rusesc a fost silit să se coboare într'un lan de porumb de lângă Cetatea Albă. Aeroplanul se rătăcise de-asupra țării noastre din cauza unei furtuni. De-asupra Dunării, aeroplanul a fost atacat de paseri mari, cari i-au spart geamurile. Motorul este stropit cu sângele acestor paseri. După ce a fost reparat, aeroplanul și-a luat sborul spre Rusia.

Când îți curge sânge din nas. Când s'a ivit scurgerea de sânge, persoana va sta liniștită pe un scaun, va pune buricul degetului celui mare pe aripa nării din care vine sângele și va apăsa ușor. În 5 minute în formele ușoare, scurgerea se oprește. În altfel, va lua puțină vată groasă ca de 3 degete, o va umezi cu apă oxigenată va stoarce tamponul, îl va introduce răsucindu-l în nas vre-o 4 centimetri, apoi va apăsa ușor pe aripa nasului.

O lege bună. Un stat american a votat următoarea lege: Cine va fi prins că chinuște animalele, va fi pedepsit cu muncă silnică dela o lună până la șase luni. Această pedeapsă nu se poate schimba în bani. Fiecare pedepsit trebuie să o ispășească muncind în ocnă, de dimineața până seara târziu, ca să-și dea seama de truda animalelor, cari pentru munca lor trebuie să fie îngrijite nu chinuite.

Abonați, cetați și faceți
reclamă numai în

„SOLIA”

cea mai serioasă și cea
mai răspândită gazetă
din județul Hunedoara

„TRANSILVANIA” HOTEL și RESTAURANT
în ORĂȘTIE

Anunțăm cu onoare publicul din județ că:

s'a deschis terasa de vară

fiind azi locul de întâlnire a elitei din loc și jur, — unde cântă o muzică de jaz de primul rang. — HOTELUL, oferă cele mai confortabile camere pentru voiajori, — RESTAURANTUL este neîntrecut în specialități de: mâncări, și băuturi.

Domnii funcționari, preoți învățători și notari se bucură de 20 procente reducere la prețuri. Rugăm sprijinul onoratului public. Cu stimă DIRECȚIUNEA.

AVIZ MEDICAL:

Dr. S Seidner medic dentist din loc, plecând în concediu la 11 August, își reia consultațiile la sfârșitul luni când se reîntoarce.

De vânzare

1 Timbală în cea
mai bună stare.

Adresa la administrația ziarului.

Biciclete mărcile „Apollo”
și „Opel”

se vând și pe lângă rate
convenabile la firma:
A. Hirsch din Deva.

Un pian

modern de vânzare,
adresa la administrația ziarului.

M. STERN

Magazin de Textile și Încălțăminte
cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole
de textile.

Sandale de dame
și domni.

Pantofi de dame, domni și de copii,
cele mai elegante asortimente.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un
mare asortiment de:

cravate ultima modă, gulere,
cămăși, pălării, pantofi pt.
bărbați dame și copii

cu prețuri solide

Cetați și răspândiți „SOLIA”